

Ustaların yetiştirdiği bir usta

Sinemaya Yeşilçam döneminde başlayan, ancak aralarında “Uçurtmayı Vurmasınlar” ve “Piano Piano Bacaksız”ın da olduğu önemli filmlerini 1980’lerde çeken Tunç Başaran dün 81 yaşında yaşamını yitirdi...

Sinemaya Yeşilçam döneminde başlayan, aralarında Lütfi Akad ve Atıf Yılmaz’ın da olduğu önemli yönetmen neslinden isimlerin asistanlığını yapan, imzasını 1980’lerde “Uçurtmayı Vurmasınlar” ve “Piano Piano Bacaksız” gibi filmlerle atan usta sinemacı Tunç Başaran, dün 81 yaşında hayatını kaybetti. İzleyicisini filmlerinin duygu dünyasına dahil edebilen ve duygusal açıdan derin izler bırakan yapımlara imza atan Başaran, bir süredir kanser tedavisi görüyordu. Başaran, sinemayı birçok film çekerek öğrendikten ve üretken bir dönemden sonra ustalaşan, Yeşilçam sistemi içinden gelip zanaatını duygu açısından yoğun filmlere dökabilen, önemli bir sinemacı olarak özel bir yer edinmiş bir isimdi.

Ustaların asistanı

Başaran, 1938 yılında İstanbul Fatih'te marangoz bir baba ile yazar ve noter bir annenin oğlu olarak doğdu. Fatih'te Akşemsettin İlkokulu'nda okudu. İleride okulu hiç sevmediğini, liseyi üniversiteye girip özgürlüğünü kazanmak için bitirdiğini anlatacaktı. Lise öğreniminin ardından İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne girdi. Sinemayla ilişkisi okuldan kaçtığı günlerde Fatih'te üst üste dört film izlediği günlerde başladı. Bu dönemde bir film defteri tutan Başaran, üniversitedeyken yazdığı hikâyeleri bir gün Memduh Ün'e gösterdi. Ün, hikâyelerini başarılı bulunca ona asistanlık teklif etti. Altı ay sonra kendi filmini yönetmesi teklif edilse de, Başaran bunu kabul etmedi ve dört yıl boyunca sinemayı Ün, Halit Refiğ, Lütfi Akad ve Atıf Yılmaz'ın yanında asistanlık yaparak Türkiye sinemasının kurucu kuşağından öğrendi.

Başaran, bu alaylı eğitimini Mithat Alam Film Merkezi'ndeki sövlesisinde

şu sözlerle anlatacağı:

“Sinema okulda öğrenilecek bir şey değil. Sinema muhakkak laboratuvar işidir. Yani çalışacaksınız, bozacaksınız, yapacaksınız, öğreneceksiniz. İş bu. Yoksa kitaplardan, öğretmenlerden öğrenilecek bir şey yok.” Dört yılın ardından 1964’te ilk filmi “Hayat Kavgası”nı yönetti. Yeşilçam’ın üretken döneminde her türden filme imza atan Başaran, ilk döneminden Orhan Kemal uyarlaması “Murtaza”yı özel bir yere koyduğunu ifade edecekti. Yeşilçam’ın duraksadığı dönemde reklam sektörünün önemli isimlerinden birine dönüştü. Reklamdan kazandıklarıyla da kendi imzasını bulduğu filmlerden “Biri ve Diğerleri”ni (1987) yönetti. Başrolünde Aytaç Arman’ın yer aldığı ve restoranda tanışan bir adam ile kadının öyküsünün anlatıldığı film, 24. Antalya Altın Portakal Film Festivali’nde Jüri Özel Ödülü ile 7. Uluslararası İstanbul Film Festivali’nde En İyi Film ödülleri aldı.